

SUPERVIVÈNCIA DELS PACIENTS ADULTS AMB CÀNCER, 1995-1999

SUPERVIVÈNCIA GLOBAL PER SEXE

Juntament amb la informació sobre el nombre de nous casos (incidència) i el nombre de morts (mortalitat), la informació sobre la supervivència de tots els pacients amb càncer és un indicador clau per al monitoratge del control del càncer en una població. Aquesta informació també és útil per, entre altres funcions, estimar el nombre de supervivents en un moment donat amb la finalitat de donar suport a la planificació dels serveis sanitaris.

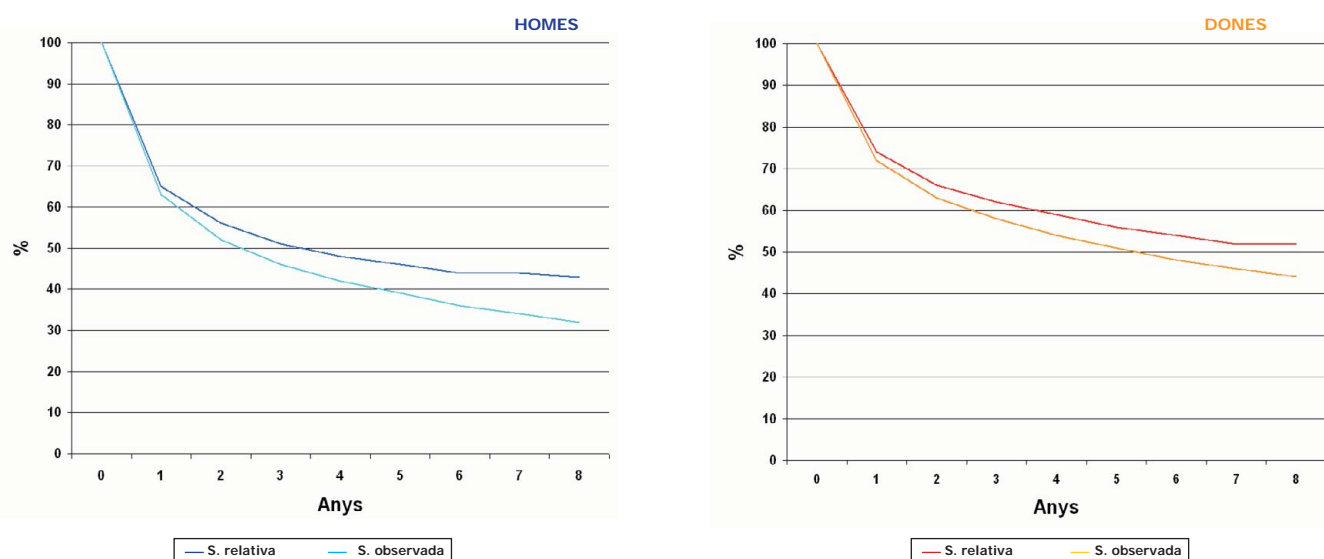
La Taula 1 i la Figura 1 mostren les taxes de supervivència observada i relativa a 1, 2, 3, 4 i

5 anys, per sexes, dels pacients adults (15 a 99 anys) de càncer diagnosticats durant el període 1995-1999. Les taxes de supervivència relativa a 5 anys van ser per al total de càncers excepte els de pell no melanoma de 47,5% en homes i 57,3% en dones. Aquesta diferència de 10 punts entre els dos sexes ja s'observa al cap d'un any del diagnòstic (65,7% *versus* 74,0%) i es manté durant els cinc anys de seguiment dels pacients. La principal raó d'aquesta diferència és la diferent distribució de freqüències dels tumors de cada sexe i, sobretot, dels més freqüents. Per exemple, un càncer amb una supervivència molt baixa com el càncer de pulmó és molt freqüent en els homes i molt poc en les dones.

Taula 1. Supervivències observada i relativa dels pacients adults amb càncer diagnosticats en el període 1995-1999, per sexe. Tots els càncers excepte els de pell no melanoma

Anys	HOMES (n = 6.555)					DONES (n = 4.607)				
	N	Obs	IC95%	Rel	IC95%	N	Obs	IC95%	Rel	IC95%
1	4.199	63,4	(62,2 - 64,6)	65,7	(64,5 - 66,9)	3.351	72,3	(71,0 - 73,6)	74,0	(72,7 - 75,4)
2	3.497	53,3	(52,1 - 54,5)	57,2	(55,9 - 58,5)	2.940	63,7	(62,3 - 65,1)	66,6	(65,2 - 68,1)
3	3.080	47,1	(45,9 - 48,3)	52,4	(51,1 - 53,8)	2.698	58,6	(57,2 - 60,0)	62,5	(61,0 - 64,0)
4	2.801	42,8	(41,6 - 44,0)	49,4	(48,0 - 50,8)	2.516	54,6	(53,2 - 56,1)	59,4	(57,9 - 61,0)
5	1.975	39,6	(38,5 - 40,8)	47,5	(46,1 - 48,9)	1.869	51,6	(50,2 - 53,1)	57,3	(55,7 - 58,9)

Figura 1. Corbes de supervivència observada i relativa dels pacients adults amb càncer diagnosticats en el període 1995-1999. Tots els càncers excepte els de pell no melanoma. Homes i dones

SUPERVIVÈNCIA GLOBAL PER EDAT I SEXE

La supervivència va ser diferent segons l'edat. En termes generals la supervivència és menor

quan més elevada és l'edat. En els homes passa de 62,4% en els pacients de 15-44 anys a 42,3% en els de 75-99 anys. En les dones, per als mateixos grups d'edat, la diferència entre els dos grups d'edat és superior i passa de 76,8% a 38,7% (Taula 2).

Taula 2. Supervivències observada i relativa dels pacients adults amb càncer diagnosticats en el període 1995-1999, per grups d'edat i sexe. Tots els càncers excepte els de pell no melanoma

	15-44		45-54		55-64		65-74		75-99		15-99	
	Obs	Rel	Obs	Rel	Obs	Rel	Obs	Rel	Obs	Rel	Obs	Rel
HOMES												
1 any	78,3	78,5	66,9	67,3	68,4	69,2	64,1	65,9	54,5	59,1	63,4	65,7
3 anys	64,3	64,7	49,3	50,1	52,6	54,5	48,6	53,3	36,6	47,3	47,1	52,4
5 anys	61,7	62,4	44,6	46,1	47,2	50,3	40,2	47,8	26,8	42,3	39,6	47,5
DONES												
1 any	90,3	90,4	90,1	90,2	84,0	84,4	71,0	71,9	52,2	56,1	72,3	74,0
3 anys	81,2	81,4	80,0	80,4	71,1	72,2	57,0	59,6	34,6	43,3	58,6	62,5
5 anys	76,4	76,8	74,4	75,2	64,6	66,4	49,8	54,2	26,1	38,7	51,6	57,3

SUPERVIVÈNCIA PER TIPUS TUMORAL I SEXE

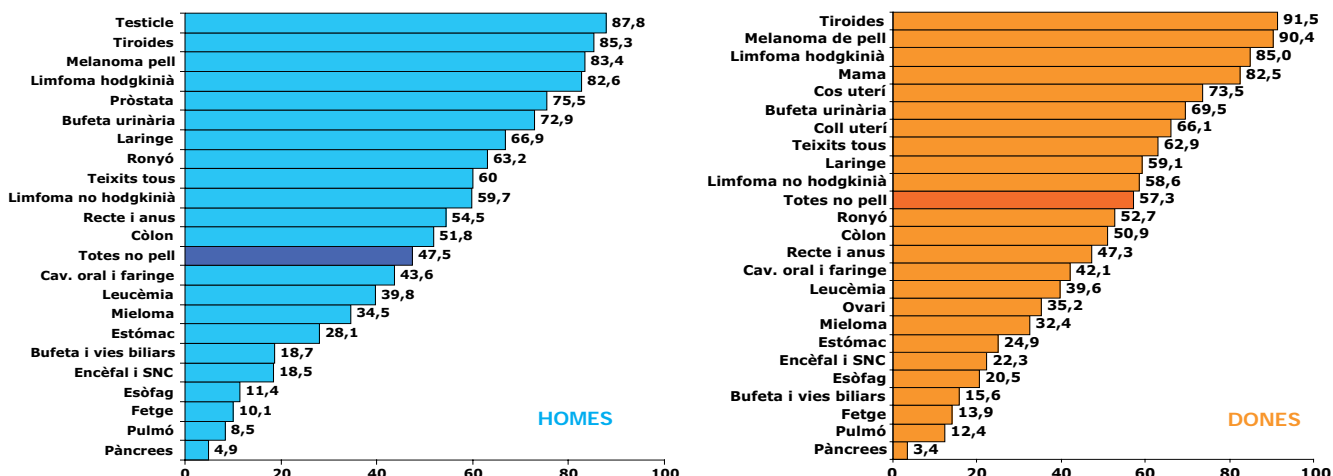
La Taula 3 mostra les taxes de supervivència observada i relativa dels pacients adults diagnosticats en el període 1995-1999 per tipus tumorals seleccionats i per sexe, i els seus intervals de confiança. La Figura 2 dona una idea més gràfica de la gran disparitat entre les diferents taxes de supervivència en funció del tipus tumoral. Amb supervivèn-

cies relatives als cinc anys superiors al 80% hi ha els càncers de tiroides, de testicle i de mama, el melanoma de la pell i el limfomes hodgkinians. A l'altre extrem hi tenim els càncers de pàncrees, de pulmó, de fetge, d'esòfag, de bufeta i vies biliars i d'encèfal i sistema nerviós central. Amb valors entre 20% i 40% se situen els càncers d'estómac i ovari, i amb valors entre 60% i 80% els de cos i coll uterins, laringe, bufeta urinària i pròstata. El càncers de còlon i de recte presenten unes taxes als voltants del 50%.

Taula 3. Supervivències observada i relativa a cinc anys dels pacients adults diagnosticats en el període 1995-1999 per tipus tumorals seleccionats i per sexe

TIPUS TUMORAL	HOMES				DONES			
	Obs	IC95%	Rel	IC95%	Obs	IC95%	Rel	IC95%
Cavitat oral i faringe	40,0	(34,5 - 46,3)	43,6	(37,7 - 50,5)	39,8	(26,0 - 60,9)	42,1	(27,5 - 64,5)
Esòfag	9,0	(5,0 - 6,3)	11,4	(6,3 - 20,6)	20,0	(5,8 - 69,1)	21,1	(6,1 - 73,0)
Estómac	23,8	(19,5 - 29,0)	28,1	(23,1 - 34,3)	21,4	(16,0 - 28,6)	24,9	(18,7 - 33,3)
Còlon	42,6	(38,7 - 47,0)	51,8	(47,0 - 57,2)	43,4	(39,3 - 47,9)	50,9	(46,1 - 56,2)
Recte i anus	44,4	(39,4 - 50,1)	54,5	(48,3 - 61,4)	41,3	(35,0 - 48,6)	47,3	(40,2 - 55,7)
Fetge	8,6	(5,3 - 14,0)	10,1	(6,2 - 16,4)	12,9	(7,0 - 23,7)	13,9	(7,5 - 25,5)
Bufeta i vies biliars	15,7	(8,3 - 29,6)	18,9	(10,0 - 35,8)	12,1	(6,8 - 21,5)	15,6	(8,8 - 27,7)
Pàncrees	4,2	(1,9 - 9,3)	4,9	(2,2 - 10,9)	3,0	(1,1 - 7,9)	3,4	(1,3 - 9,0)
Laringe	58,4	(52,5 - 64,9)	66,9	(60,2 - 74,4)	57,1	(30,1 - 100,0)	59,1	(31,1 - 103,4)
Tràquea, bronquis i pulmó	7,5	(6,0 - 9,3)	8,5	(6,8 - 10,6)	11,6	(6,8 - 19,8)	12,4	(7,2 - 21,2)
Melanoma de pell	73,6	(66,1 - 82,1)	83,4	(74,8 - 92,9)	82,6	(76,2 - 89,5)	90,4	(83,4 - 98,0)
Teixits tous	52,6	(36,8 - 75,3)	60,0	(41,9 - 85,8)	54,5	(36,4 - 81,7)	62,9	(42,0 - 94,2)
Mama					75,5	(73,2 - 77,9)	82,5	(80,0 - 85,1)
Coll uterí					63,6	(56,7 - 71,4)	66,1	(58,9 - 74,2)
Cos uterí					66,7	(61,6 - 72,1)	73,5	(67,9 - 79,4)
Ovari					33,5	(27,1 - 41,5)	35,2	(28,4 - 43,6)
Pròstata	58,0	(55,0 - 61,1)	75,5	(71,6 - 79,6)				
Testicle	86,3	(76,5 - 97,2)	87,8	(77,9 - 99,0)				
Ronyó	55,6	(47,7 - 64,8)	63,2	(54,2 - 73,7)	46,9	(36,2 - 60,6)	52,7	(40,8 - 68,2)
Bufeta urinària	60,7	(57,4 - 64,2)	72,9	(68,9 - 77,0)	58,3	(51,1 - 66,6)	69,5	(60,8 - 79,3)
Encèfal i sistema nerviós	17,3	(12,0 - 24,8)	18,5	(12,8 - 26,6)	21,4	(15,1 - 30,4)	22,3	(15,7 - 31,6)
Tiroides	81,8	(67,2 - 99,6)	85,3	(70,0 - 103,8)	88,3	(81,4 - 95,8)	91,5	(84,3 - 99,2)
Limfoma hodgkinià	77,6	(66,7 - 90,2)	82,6	(71,1 - 96,1)	82,8	(70,1 - 97,7)	85,0	(72,0 - 100,4)
Limfoma no hodgkinià	53,4	(46,6 - 61,3)	59,7	(52,1 - 68,5)	53,8	(46,5 - 62,3)	58,6	(50,6 - 67,8)
Mieloma múltiple	28,4	(19,8 - 40,8)	34,5	(24,0 - 49,5)	28,6	(19,9 - 41,2)	32,4	(22,5 - 46,6)
Leucèmia	34,3	(28,0 - 42,0)	39,8	(32,5 - 48,7)	34,5	(27,2 - 43,9)	39,6	(31,2 - 50,4)
Tots exc. pell no mel.	39,6	(38,5 - 40,8)	47,5	(46,1 - 48,9)	51,6	(50,2 - 53,1)	57,3	(55,7 - 58,9)

Figura 2. Supervivència relativa a cinc anys dels pacients adults diagnosticats en el període 1995-1999 per tipus tumorals seleccionats i sexe

EVOLUCIÓ TEMPORAL DE LA SUPERVIVÈNCIA

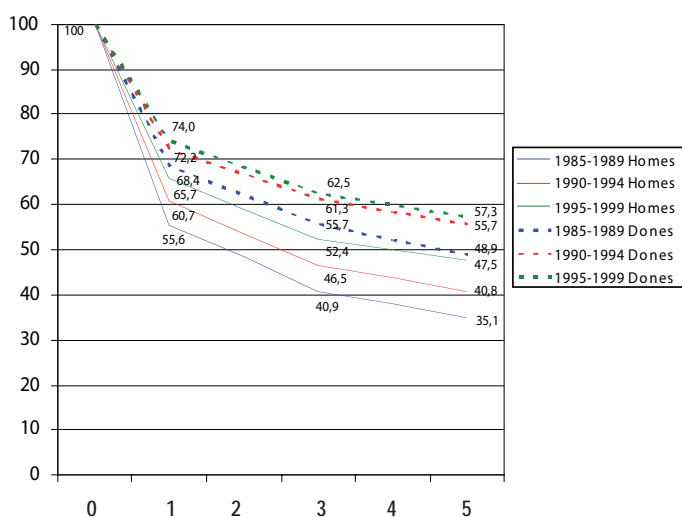
La supervivència ha millorat amb el temps. Les taxes de supervivència relativa a cinc anys dels pacients diagnosticats en els períodes 1985-1989 i

1995-1999 han augmentat 12,4 punts en els homes i 8,4 punts en les dones (Taula 4 i Figura 3). Aquesta millora de la supervivència s'ha observat en la majoria dels càncers i és atribuïble, sobretot, al diagnòstic precoç i a les millores en els tractaments (Taula 5).

Taula 4. Evolució de les supervivències observada i relativa dels pacients adults amb càncer diagnosticats en diferents quinquennis per sexe. Tots els càncers excepte els de pell no melanoma

	1 any		3 anys		5 anys		10 anys	
	Obs	ReI	Obs	ReI	Obs	ReI	Obs	ReI
HOMES								
1985-1989	53,7	55,6	36,9	40,9	29,6	35,1	20,1	27,8
1990-1994	58,6	60,7	42,0	46,5	34,5	40,8	24,7	35,0
1995-1999	63,4	65,7	47,1	52,4	39,6	47,5	-	-
DONES								
1985-1989	66,8	68,4	52,3	55,7	44,3	48,9	34,9	42,2
1990-1994	70,6	72,2	57,6	61,3	50,2	55,7	40,0	49,3
1995-1999	72,3	74,0	58,6	62,5	51,6	57,3	-	-

Figura 3. Corbes de supervivència relativa dels pacients adults amb càncer diagnosticats en diferents quinquennis per sexe. Tots els càncers excepte els de pell no melanoma

Taula 5. Evolució de la supervivència relativa a cinc anys dels pacients adults amb càncer per tipus tumoral, sexe i quinquenni

TIPUS TUMORAL	HOMES			DONES		
	1985-1989	1990-1994	1995-1999	1985-1989	1990-1994	1995-1999
Cavitat oral i faringe	25,2	30,5	43,6	63,7	47,5	42,1
Esòfag	3,7	7,2	11,4	-	9,2	20,5
Estómac	19,1	25,4	28,1	24,9	26,9	24,9
Còlon	41,5	47,0	51,8	46,7	49,2	50,9
Recte i anus	43,4	48,0	54,5	40,7	45,6	47,3
Fetge	4,7	8,8	10,1	3,0	6,1	13,9
Bufeta i vies biliars	10,1	13,6	18,9	13,1	19,9	15,6
Pàncrees	4,1	4,0	4,9	10,3	5,4	3,4
Laringe	62,7	60,2	66,9	61,0	86,7	59,1
Tràquea, bronquis i pulmó	11,1	10,0	8,5	6,0	17,2	12,4
Melanoma de pell	72,4	64,5	83,4	73,5	91,5	90,4
Teixits tous	71,1	37,2	60,0	47,3	72,3	62,9
Mama	-	-	-	67,6	76,9	82,5
Coll uterí	-	-	-	62,5	68,2	66,1
Cos uterí	-	-	-	70,7	74,1	73,5
Ovari	-	-	-	40,7	36,8	35,2
Pròstata	38,4	54,4	75,5	-	-	-
Testicle	82,1	86,6	87,8	-	-	-
Ronyó	40,2	43,3	63,2	49,8	44,6	52,7
Bufeta urinària	64,1	74,5	72,9	62,7	62,6	69,5
Encèfal i sistema nerviós	16,0	16,0	18,5	17,2	19,8	22,3
Tiroides	67,4	71,5	85,3	82,5	86,6	91,5
Limfoma hodgkinià	68,9	81,8	82,6	47,9	78,0	85,0
Limfoma no hodgkinià	45,4	43,1	59,7	38,1	52,1	58,6
Mieloma múltiple	22,4	23,1	34,5	29,1	30,9	32,4
Leucèmia	35,9	36,1	39,8	36,7	48,4	39,6
Tots exc. pell no melanoma	35,1	40,8	47,5	48,9	55,7	57,3

La Taula 6 presenta la mitjana d'increment anual de les taxes de supervivència relativa als cinc anys dels pacients diagnosticats en el període 1985-1999 per als principals tipus tumorals. En els homes s'ha

observat una mitjana d'increment anual de la supervivència d'un 1,28%, superior a l'increment observat en la dona (0,93%). El càncer de pròstata és el que ha presentat un augment estadísticament sig-

Taula 6. Mitjana d'increment anual de les taxes de supervivència relativa a cinc anys dels pacients adults de càncer diagnosticats en el període 1985-1999 per sexes

TIPUS TUMORAL	HOMES		DONES	
	Increment (%)	IC95%	Increment (%)	IC95%
Cavitat oral i faringe	0,62	(-0,87 - 2,10)	-1,13	(-3,43 - 1,17)
Esòfag	0,37	(-0,28 - 1,03)	*	
Estómac	0,95	(0,20 - 1,70)	0,11	(-1,03 - 1,24)
Còlon	1,13	(0,31 - 1,95)	0,49	(-0,21 - 1,18)
Recte i anus	1,15	(0,48 - 1,81)	0,98	(-0,49 - 2,46)
Fetge	0,40	(0,05 - 0,75)	1,96	(-6,11 - 10,02)
Bufeta i vies biliars	2,52	(-7,26 - 12,32)	0,70	(-0,53 - 1,93)
Pàncrees	0,73	(-0,46 - 1,93)	-0,34	(-0,71 - 0,04)
Laringe	0,39	(-0,97 - 1,74)	*	
Tràquea, bronquis i pulmó	-0,11	(-0,47 - 0,25)	-0,69	(-1,74 - 0,37)
Melanoma de pell	1,48	(-0,29 - 3,25)	1,03	(-0,29 - 2,34)
Teixits tous	-0,27	(-3,99 - 3,45)	0,92	(-3,85 - 5,68)
Mama			1,48	(1,02 - 1,95)
Coll uterí			-0,06	(-1,28 - 1,16)
Cos uterí			0,97	(-0,02 - 1,95)
Ovari			-0,66	(-2,17 - 0,86)
Pròstata	3,60	(3,21 - 3,99)	*	
Testicle	-0,59	(-3,84 - 2,65)		
Ronyó	2,26	(-0,23 - 4,75)	1,39	(0,31 - 2,46)
Bufeta urinària	0,80	(0,01 - 1,59)	0,49	(-0,91 - 1,90)
Encèfal i sistema nerviós	0,40	(-1,50 - 2,30)	0,06	(-1,73 - 1,84)
Tiroides	0,20	(-14,30 - 14,69)	1,90	(0,26 - 3,55)
Limfoma hodgkinià	0,45	(-1,23 - 2,13)	0,30	(-24,86 - 25,46)
Limfoma no hodgkinià	1,65	(0,14 - 3,16)	1,76	(0,52 - 3,00)
Mieloma múltiple	1,45	(-0,43 - 3,34)	0,90	(-2,37 - 4,17)
Leucèmia	0,65	(-1,13 - 2,43)	0,34	(-1,50 - 2,17)
Totes exc. pell no melanoma	1,28	(0,88 - 1,67)	0,93	(0,51 - 1,36)

* Nombre de casos insuficient

nificatiu més elevat (3,6% anual) amb un increment acumulat entre els dos quinquenis del 37,1%. Altres augmentos significatius en els homes s'han observat en els càncers d'estómac, còlon, recte i anus, fetge i bufeta urinària, i en els limfomes no hodgkinians. En les dones, els increments significatius s'han produït en els càncers de mama, ronyó i tiroides, i també en els limfomes no hodgkinians. En altres tipus tumorals també s'han observat increments en les taxes de supervivència, encara que donat el nombre relativament baix de casos i la magnitud de l'increment, no han estat estadísticament significatius.

Una part d'aquests increments és real, però una altra part només respon a un avançament del moment del diagnòstic. Això pot ser més visible en els càncers en els que s'han incrementat o ampliat tècniques de detecció precoç, com ara la mama i, sobretot, la pròstata. En aquest darrer cas, la detecció precoç també inclou el diagnòstic de tumors que mai haurien donat clínica i, per tant, mai haurien estat diagnosticats.

COMPARACIÓ INTERNACIONAL DE LA SUPERVIVÈNCIA, 1990-1994

La Taula 7 presenta, pels pacients diagnosticats en el període 1990-1994 i per les principals loca-

litzacions o agrupacions tumorals, les taxes de supervivència relativa ajustades per edat als 5 anys a Tarragona, a Europa (mitjana) i al país europeu amb supervivència més alta. Els nombres de casos en els que es basen les taxes de Tarragona són relativament petits i, per tant, es poden observar diferències amb la mitjana europea degudes a aquest fet.

Pel conjunt de tumors sense els de pell no melanoma, la supervivència de Tarragona és pràcticament igual a la de la mitjana europea en el cas dels homes i lleugerament superior en les dones. Per tipus tumorals, els valors observats a Tarragona són similars als de les mitjanes europees, sobretot en els homes. En aquests la diferència més gran s'observa a la pròstata en el sentit d'una major supervivència a Europa probablement com a conseqüència d'una major utilització del test del PSA en aquest quinquenni. En les dones s'observen algunes diferències en els dos sentits (veure comentaris a capítol "Càncers seleccionats").

La supervivència del país amb valors més elevats és un indicador de fins on es podria arribar actualment amb una major diligència per part dels pacients davant dels primers símptomes de la malaltia i aplicant tot tipus de mesures diagnòstiques, terapèutiques, d'accessibilitat i d'altre ordre.

Taula 7. Supervivència relativa ajustada per edat a cinc anys dels pacients adults diagnosticats a Tarragona i a Europa en el període 1990-1994 per tipus tumorals seleccionats i sexes

TIPUS TUMORAL	HOMES			DONES		
	Tarragona	Mitjana Europa (*)	País europeu amb valor més alt (*)	Tarragona	Mitjana Europa (*)	País europeu amb valor més alt (*)
Cavitat oral i faringe	30,3	32,6	45,1	43,0	50,7	65,7
Esòfag	5,6	8,5	9,6	9,2	10,5	11,8
Estómac	26,7	20,0	28,9	29,5	25,4	37,9
Còlon	47,8	49,2	55,9	52,0	51,0	58,7
Recte i anus	48,8	45,1	55,8	47,4	49,6	62,3
Fetge	9,1	6,2	7,0	6,1	6,7	8,6
Bufeta i vies biliars	13,6	12,3	20,8	21,3	11,6	16,8
Pàncrees	6,6	3,8	7,0	4,8	4,6	7,5
Laringe	63,9	60,7	71,1	86,7	59,4	71,9
Pulmó	10,2	9,7	13,4	16,9	9,6	16,2
Melanoma pell	62,3	74,8	87,0	89,7	84,3	91,0
Teixits tous	37,2	54,2	61,1	72,3	54,2	61,3
Mama	-	-	-	75,7	76,1	82,6
Coll uterí	-	-	-	64,0	62,1	69,6
Cos uterí	-	-	-	71,3	76,0	83,6
Ovari	-	-	-	31,9	36,7	51,4
Pròstata	53,3	65,4	83,6	-	-	-
Testicle	86,6	91,4	96,3	-	-	-
Ronyó	46,0	54,2	67,0	50,9	57,2	67,5
Bufeta urinària	75,1	69,5	69,5	72,7	67,1	67,1
Encèfal i sistema nerviós	20,2	16,4	12,3	30,3	18,5	12,8
Tiroides	71,5	71,8	83,2	81,8	81,4	90,7
Limfoma hodgkinià	81,8	75,2	84,6	78,0	81,5	87,2
Limfoma no hodgkinià	40,2	47,7	65,1	53,3	53,7	74,6
Mieloma	23,1	28,5	45,1	36,1	33,0	45,9
Leucèmia	33,0	36,5	56,9	50,3	37,2	55,7
Tots exc. pell no melanoma	40,9	39,8	55,0	55,0	51,2	58,9

(*) Font: EUROCARE-3. Les taxes del "País europeu amb valor més alt" estan basades en almenys 50 casos

